Cena numeru 10 fenigów.

Nr 276 SOSNOWIEC sobota dnia 8 grudnia 1917 roku Rok XII

KURJER ZAGŁĘBIA

Dziennik społeczny, polityczny i literacki. Wychodzi codziennie z wyłączeniem dni poświątecznych.

„Maleparta".

Rozkład i upadek potężnych ustrojów państwowych w powszechnych dziejach ludzkości podlegał zawsze mniej lub więcej dłuższemu procesowi trwania. Tak było ze światoburczą Romą, z Bizancjum, a jeszcze wcześniej z Persją Cyrusa i Xerxesa, Macedonją Aleksandra Wielkiego lub potężnym Babilonem. Nie inaczej rzecz się ma z rozkładającym się dziś pospiesznie w oczach naszych państwowym kolosem wschodnim. Całokształt dziejów Wielkiego Księstwa Moskiewskiego, a następnie Imperjum Rosyjskiego uwydatnia znamiona tego procesu rozkładowego, który tak plastycznie wystąpił w obecnej republice rosyjskiej.

Zasadniczym bowiem motorem iście potwornego wzrostu caratu, była zawsze zachłanność i zaborczość, nie liczące się nigdy z żadnem prawem moralnem. Z ducha dziejów caratu odnosi się wrażenie, że nie było tam nigdy twórczej myśli utwierdzania w ujarzmionych narodach jakiegokolwiek patrjotyzmu, nawet państwowego. Na podłożu starych zasad mongolizmu i bizantynizmu rósł i krzepnął ów twór państwowy, przybierając fałszywie pozory ustroju słowiańskiego, chociaż z istotą i duchem słowiańskim, ściśle mówiąc, niewiele miał wspólnego.

Konsekwencje tej historycznej zaborczości b. imperjum rosyjskiego nie słowiańskiej, ale mongolsko-bizantyńskiej, okazują się teraz w całej pełni, jako Nemezys dziejowa, albo raczej kara Boża. Rozpada się bowiem w naszych oczach to, co wytworzyło zaledwie parę wieków historji, a co zdawało się mieć znamiona dłuższej trwałości. Ale ta trwałość była sztuczną, która musiała prysnąć za silniejszym podmuchem kataklizmu dziejowego, jakiemu nie mógł się oprzeć dziwaczny twór państwowy, z brutalnej pogańskiej siły wyrosły.

Proces rozkładowy Rosji, jako caratu, trwałby niewątpliwie dłużej. Socjalistyczno-rewolucyjny ustrój przyspieszył go tylko. W obecnej bowiem chwili zawierania oddzielnego pokoju republiki rosyjskiej z państwami centralnemi, jakże się przedstawia ów kolos państwowy z przed lat trzech i czterech miesięcy?

Pomijając odpadłą Polskę kongresową, znaczne obszary Litwy, Żmudzi i Kurlandję, współczesna republika bolszewicka zamyka się, jako jeden ustrój państwowy w granicach kilku centralnych i północnych guberni b. imperjum. Finlandja, Kaukaz, Ukraina, Syberja, znaczna część Krymu, Besarabja i t. p. ogłaszają się, jako niezawisłe ustroje republikańskie.

Jaki z tego bigosu anarchji rewolucyjnej wyłoni się dalszy układ stosunków — tego dziś nikt przewidzieć nie jest w stanie. Wiemy jedno tylko, że jesteśmy świadkami procesu rozkładowego państwa, którego potworna zaborczość zaciążyła jeszcze na parę wieków przed upadkiem naszej Rzeczypospolitej, a które przez całe stulecie usiłowało wchłonąć nas w swój potworny organizm.

Wierząc zaś niezachwianie, że burza dziejowa, niosąc nam niepodległość „przeżyte kształty nie wróci do istnienia" uprzytomniamy sobie wieszcza słowa twórcy „Psalmów" (Z. Krasińskiego): „Teraz, gdy rozgrzmiał się już sąd Twój w niebie".

W tem bowiem, co obecnie spotyka rosyjski kolos państwowy widzimy wymiar odwiecznej sprawiedliwości dziejowej, którą ilustruje staropolskie orzeczenie: Maleparta (źle nabyte) — do czarta"!

Externus.

Dziennikarze u p. Kucharzewskiego.

Na skutek zaproszenia zebrali się w dniu 3 b. m. o godz. 1 w południe przedstawiciele prasy warszawskiej, wobec których p. Jan Kucharzewski wygłosił dłuższe przemówienie, wyłożywszy w niem swój pogląd na zadania tworzącego się rządu polskiego. Z początku mówił o trudnem zadaniu nowopowstającego rządu, zmuszonego budować państwo polskie. Trudności te polegają na braku odpowiednio wyszkolonych, posiadających rutynę i tradycję urzędników. Następnie stwarza je nieposiadanie istotnej władzy. Niemniej stoi na przeszkodzie brak odpowiedniego forum, przed którem rząd mógłby zdać sprawę ze swych dokonanych i zamierzanych czynności. Wskutek braku takiego forum rodzą się rozmaite pogłoski, niezgodne z rzeczywistością, które obiegają społeczeństwo. Do takich nieprawdziwych pogłosek zalicza p. Kucharzewski rozpowszechnioną wiadomość o jego stanowisku w sprawie tworzenia armji polskiej i zwrócenia jej przeciwko Rosji. Takie nieprawdziwe pogłoski p. Kucharzewski uważa za wytwór zdenerwowania i nieufności zrodzonych w atmosferze nienormalnych stosunków wojennych, radzi jednak zwalczać te objawy, jako szkodliwe. Jednym z warunków jest informowanie należyte ogółu za pomocą prasy, która, rzecz naturalna, też musi być informowana szybko i bezstronnie.

W dalszym ciągu swego przemówienia p. J. Kucharzewski zaznaczył, jak trudno w dzisiejszych czasach stworzyć rząd, t. j. znaleźć odpowiednio przygotowanych kierowników ministerjów. Nic dziwnego więc, że nie jest jeszcze ustalony całkowicie skład gabinetu. „Rząd nasz — mówił p. J. Kucharzewski — musi być szczerze demokratyczny, musi przyświecać nam ideał Polski ludowej. Jeśli państwo nie oprze się na podstawie ludowej, to będzie kruche i myślą jest moją, aby przy wszystkich gałęziach administracji szukać styczności z przedstawicielami i mężami zaufania ludu". I dalej: „Byłoby rzeczą niesłychaną, potworną naroślą na całem naszem społeczeństwie, gdyby w Polsce powstała biurokracja sztywna, wyodrębniona od ogółu. Musi się wyrobić u nas typ urzędnika-obywatela.

Wspomniawszy następnie o anarchji rosyjskiej, p. Jan Kucharzewski powiedział:

„Zadania rządu będą dwojakie: dla teraźniejszości i przyszłości. Do zadań chwili teraźniejszej zaliczam utrwale-

nie w granicach dzisiejszych możliwości stanu prawnego i uczynienie w tym kierunku wysiłków".

Pragnąc posiadać forum przed którem rząd mógłby się wypowiedzieć, dążyć on będzie do jaknajrychlejszego powołania Rady Stanu, chociaż nie będzie ona istotnym przedstawicielstwem narodowem.

W sprawie tworzenia wojska p. Jan Kucharzewski oświadczył:

„Stworzenie armji drogą poboru stanowi niesłychanie doniosły i pilny dziś obowiązek narodowy. Jest to wprowadzenie w grę i wydobycie na jaw głównych czynników naszej politycznej mocy. Oczywiście aby powstała armja narodowa potrzeba całego szeregu warunków, które stworzyć nie jest bynajmniej rzeczą łatwą".

O zwołaniu Sejmu powiedział:

„Dalszym stopniem do wejścia czynnego narodu w życie państwowe będzie zwołanie Sejmu. Ten akt poprzedzony być musi w każdym razie przez Radę Stanu, gdzie sposób zwołania Sejmu może być właśnie ustalony. Dopiero przedstawicielstwo narodowe w jego istotnem znaczeniu będzie mogło rozstrzygać ostatecznie o naszej przyszłości państwowej".

Z widowni wydarzeń.

Przebieg rokowań.

BERLIN, (B T W.). Komunikat urzędowy biura Wolffa: Upełnomocnieni przedstawiciele najwyższego kierownictwa armji Niemiec, Austro-Węgier, Turcji i Bułgarji zawarli dnia 5 grudnia z upełnomocnionymi przedstawicielami najwyższego kierownictwa armji rosyjskiej umowę pisemną o zawieszeniu akcji wojennej na przebieg dni 10, obowiązującą na wszystkich frontach wspólnych. Początek zawieszenia broni ustalono na dzień 7 grudnia o. godz. 12 w południe.

Termin dziesięciodniowy ma być użyty w tym celu aby doprowadzić do końca rokowania o zawieszeniu broni. W celu ustnego złożenia sprawozdania o dotychczasowym rezultacie rokowań część delegacji rosyjskiej udała się na kilka dni do Rosji. Posiedzenia komisji odbywają się w dalszym ciągu.

Rosjanie w niemieckiej kwaterze głównej.

HAPARANDA, 6 grudnia. Sześciu delegatów rosyjskiego Głównego Komitetu wykonawczego w towarzystwie jednego żołnierza, jednego marynarza i jednego robotnika wyjechało w niedzielę w nocy do niemieckiej kwatery głównej. Delegacji towarzyszą dwaj oficerowie sztabu generalnego.

SZTOKHOLM, 6 grudnia. Petersburski sztab generalny ogłosił, że aczkolwiek nie może dać swej aprobaty na prowadzenie przez Rosję rokowań bez udziału swych sprzymierzeńców, pomimo to jednak zdecydował się na przydzielenie dwóch oficerów sztabowych do delegacji, która rozpoczęła rokowania o zawieszenie broni, a oficerowie ci będą mieć na oku podczas rokowań również interesy sprzymierzeńców.

Walka z kontrrewolucją.

SZTOKHOLM, 6 grudnia. (BTW). Rząd rosyjski zorganizował kilka silnych korpusów ekspedycyjnych, które wysyła do rozmaitych części państwa, będących w rękach kontrrewolucyjnie usposobionych generałów. Najsilniejszą armję wysłano na południe Rosji, w celu stłumienia buntu Kaledina.

Ameryka uznaje bolszewików.

GENEWA. „New Jork Herald" donosi z Nowego Jorku: Prezydent Wilson polecił departamentowi stanu, aby dla wyjaśnienia pełnomocnictw dotychczasowego ambasadora rosyjskiego podjął rokowania z nowym rządem rosyjskim. Wyjaśnienia Wilsona pozwalają wnioskować, że prezydent uzna z zastrzeżeniem rząd bolszewików.

Niepodległa Estonja.

KOPENHAGA. „Berlingske Tidende" donosi z Haparandy: Sejm estoński postanowił zwołać konstytuantę, mającą zdecydować kwestję utworzenia samodzielnego państwa Estonji.

Konstytuanta rosyjska.

SZTOKHOLM. Dzienniki rosyjskie przynoszą dekret rządu, na którego mocy otwarcie zgromadzenia konstytucyjnego nastąpi w nadchodzący wtorek, dn. 11 grudnia. o godz. 3-ej po południu, w pałacu Taurydzkim w Petersburgu.

O nowy plan wojenny.

WIEDEŃ — Biuro korespondencyjne donosi z Berna: Cała prasa francuska oświadcza w ostatnich dniach, że wobec zajść w Rosji musi się ustalić całkiem nowy plan wojenny. Wydarzenia obecne są bardzo poważne. Prasa w dalszym ciągu ostro atakuje bolszewików, nazywając ich zdrajcami i szpiegami. Dzienniki wszystkich kierunków ostrzegają jednak przed zerwaniem stosunków z narodem rosyjskim.

Koalicja wobec sprawy polskiej.

WIEDEŃ, (BTW.) — Jak donoszą z Paryża, organ francuskiego ministerjum spraw zagranicznych, paryski Temps, zajmuje się w artykule wstępnym z dn. 24 listopada sprawą polską.

Wedle niego konferencja winna najprzód uznać w zasadzie integralność państwa polskiego wedle formuły Wilsona. Dalej powinno nastąpić faktyczne uznanie dzisiejszego niezawisłego Królestwa Polskiego. Temps uważa, że zrealizowanie projektu hr. Czernina, co do złączenia Polski z dynastją Habsburgów, byłoby poniekąd rękojmią pod tym względem.

W walce z maszyną-potworem.

Koalicja wprowadza do walki nową siłę, mianowicie maszynę.

Sprawozdawca „Münchener N. Nachrichten" przedstawia obecnie szczegóły tej walki człowieka z maszyną potworem. Czego nie zyskano przy pomocy ognia huraganowego, to uczynić miały pod Cambrai t. zw. tanki. W liczbie też około 400 sztuk ruszyły potwory te naprzód i wyprzedzając piechotę, skruszyły wszelką zaporę, aż odcięły pierwszą linję bojową od wszelkich połączeń. Posuwanie się tych tanków było mało widoczne z powodu mgły, deszczu, oparów i dymu wybuchów tak, iż rzeczywiście można powiedzieć, że nieprzyjacielowi udało się zaskoczenie.

Jednakże piechota wytrzyma uderzenie i przystąpiła do walki z potworami maszynowymi. We wsi Fontaine tuż pod Combrai, walka piechoty z tankami toczyła się wśród zabudowań blizko przez cztery godziny. Piechota wyszła zwycięsko.

Machinacje ze złotem.

Pisma wiedeńskie donoszą:

Cena złota spadła w ostatnich dniach z 21000 na 15000 koron za 1 klg. złota. Bezpośrednim powodem tego stanu rzeczy jest uwięzienie galicyjskiego spekulanta, Rabinowicza, który handlował złotem i banknotami. Enuncjacja gen. sekretarza Banku austr.-węgiersk, Schmida powiada, iż przez uwięzienie Rabinowicza udało się wpaść na trop całej szajki spekulantów. Rabinowicz przybył przed 2 laty jako galicyjski uchodźca wojenny do Wiednia, mając w kieszeni zaledwie 200 koron gotówki i wkrótce wdał się w spekulację rublami i złotem, przy pomocy ogromnej reklamy i gromady wspólników. Skupował ruble po 1 k. 60 h., a sprzedawał je w Królewstwie po 3 k. 50 h. Z Niemiec przemycił podobno złota za 2 miljony koron.

Tenże sam Bank otrzymał informacje, iż żydzi galicyjscy uprawiają na wielką skalę handel dewizami w Holandji, szczególnie w Amsterdamie i Rotterdamie.

Z dnia na dzień.

* **Uformowany gabinet.** Przedstawiony został do zatwierdzenia Radzie regencyjnej następujący skład ministerów: ministerjum rolnictwa ma objąć p. Mikułowski-Pomorski, członek b. Tymczasowej Rady Stanu, ministerjum oświaty — p. Antoni Ponikowski, inżynier, ministerjum pracy mec. Stanisław Staniszewski, ministerjum handlu i przemysłu — p. Jan Zagleniczny, dyrektor cukrowni, ministerjum sprawiedliwości — p. Stanisław Bukowiecki, członek b. Tymczasowej Rady Stanu, ministerjum spraw wewnętrznych — p. Jan Stecki z Lubalskiego i ministerjum skarbu — p. Steczkowski z Galicji.

* **Z Rady Regencyjnej.** Komisja Przejściowa T. Rady Stanu otrzymała upoważnienie od Rady Regencyjnej do mianowania dyr. Wojciecha Górskiego na stanowisko naczelnika sekcji szkół średnich w departamencie wyznań religijnych i oświecenia publicznego.

* **„Monitor Królestwa Polskiego"** Taki tytuł ma nosić dziennik urzędowy, który, według informacji „Głosu", ma zacząć wychodzić w styczniu r. p.

* **Koło polskie w Wiedniu.** W obecnej sytuacji uznano za nieodpowiednie spieszyć się z wyborem prezesa Koła polskiego, zwłaszcza, że system obecny — urzędowania po tygodniu każdego z 5 wiceprezesów Koła okazał się niezłym. Żywe zajęcie budzi udział we wspólnych delegacjach. Weszły do nich 3 polskie grupy: 1) Głąbiński, Długosz i Tetmajer (złożą deklarację opartą na krakowskich uchwałach z 28 maja r. b.) 2) Jaworski German, Daszyński (grupa ta jest następstwem przejścia Daszyńskiego na stronę konserwatystów) i 3) Biliński, Jędrzejowicz i wielu innych.

* **Ameryka dla Polski.** W tych dniach powrócili do Warszawy ze Szwajcarji ks. E. Sapieha i Władysław Janasz, którzy petraktowali z Amerykańskim Czerwonym Krzyżem w sprawie pomocy dla Królestwa Polskiego. Czerwony krzyż amerykański o ile zgodzi się na to Anglja i Francja zamierza przyjść Królestwu z pomocą w naturze, a to od Nowego Roku.—Za listopad i grudzień asygnuje Czerwony krzyż po 100,000 dolarów czyli po 644,000 marek miesięcznie. Ze strony amerykańskiej tkwi w realizacji okazywanej nam pomocy pierwiastek szczerej życzliwości dla Polski i zainteresowanie się poważnie naszym losem.

* **O ziemię chełmską.** Do Wiednia wyjechała ostatnio z Chełmszczyzny delegacja, której chodziło o uregulowanie stosunków administracyjnych w powiatach chełmskim, hrubieszowskim i tomaszowskim, podlegających częściowo władzy lubelskiego jen.-gubernatorstwa, a częściowo komendy IV-ej armji, Powstały obawy, aby ten stan rzeczy nie wytworzył niebezpiecznego dla nas prejudykatu wobec znanych chęci ukraińców, co do oderwania Chełmszczyzny od Królestwa. Otóż w sprawie tej delegacja chełmska podaje obecnie do wiadomości, iż w wiedeńskiem ministerjum spraw zagranicznych oświadczono jej, że pełne administracyjne przyłączenie tych powiatów do Królestwa, gdy tylko umożliwią to względy wojskowe, jest bezwzględnie zapewnione i nie ulega żadnej wątpliwości.

* **Prowizorjum budżetowe.** Według przedłożonego przez hr. Czernina w delegacjach austrjackich prowizorjum budżetowego koszty wojny za pierwsze trzy lata wyniosły 43 miljardy, na rok zaś 1917|18, gdyby stan wojenny trwał cały rok, potrzeba 20 miljardów koron.

— **W sprawie zjazdu dziennikarzy.** Zarząd T-wa Literatów i dziennikarzy polskich na podanie swe skierowane do Rady Regencyjnej w sprawie udzielenia pozwolenia na projektowany w styczniu 1918 r. zjazd dziennikarzy polskich, otrzymał odpowiedź „że Rada Regencyjna przed powołaniem rządu nie wykonywa władzy, którąby mogła zadośćuczynić prośbie T-wa" Z tego powodu zorganizowanie w Warszawie zjazdu dziennikarzy polskich ulegnie jeszcze pewnej zwłoce.

Z Sosnowca

Dnia 7|XII

Nabożeństwa.

Jutro, w uroczystość Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marji Panny, oraz w niedzielę porządek nabożeństw w sosnowieckim kościele parafjalnym następujący: Roraty o godzinie 6 i pół Msze św. o 8, o 9 i 10 rano, Suma o 11 Nieszpory o 3 po poł.

— **Od Redakcji.** Z powodu przypadającej w dniu jutrzejszym uroczystości Niepokalanego Poczęcia N.M.P., następny numer „Kurjera" wyjdzie dopiero w poniedziałek o zwykłej porze.

— **Zebranie R. P. O.** Zarząd R. P. O. powiadamia, że w dniu 11 grudnia (wtorek) r. b. o godz. 2 i pół po poł. odbędzie się w lokalu własnym plenarne zebranie Rady Powiatowej Opiekuńczej powiatu Będzińskiego. Na posiedzeniu tem, oprócz szeregu ważnych spraw, referowaną będzie również sprawa pomocy dla dzieci z funduszów Amerykańskiego Czerwonego Krzyża. Liczny udział członków Rady Powiatowej jest bardzo pożądany.

— **„T-wo Rozwoju Rzemiosł i Handlu** zawiadamia, że w nadchodzącą niedzielę o godz, 4 i pół p.p. odbędzie się zwykła pogadanka dyskusyjna dla członków i wprowadzonych gości. Tematem pogadanki będzie: „Rzemiosła i handel po wojnie" Koreferentem będzie p. Stefan Rayski. Ze względu na niezmiernie aktualny temat, Zarząd Sekcji Bibljoteczno Odczytowej prosi p.p. członków o liczne i punktualne przybycie do lokalu.

— **Gospoda Mieszczańska** zawiadamia, iż jutro, w sobotę, o godz. 8 wieczorem odbędzie się zwykła pogadanka na temat chwili bieżącej.

— **Odłożone zebranie.** Zapowiadane na dzień wczorajszy zebranie Patronatu Harcerstwa Polskiego, z powodu nielicznego zgromadzenia zainteresowanych ruchem harcerstwa osób, nie doszło do skutku. O nowym terminie zebrania nastąpią oddzielne zawiadomienia.

— **Na kursy nauczycielskie** zorganizowane w Warszawie dla nauczycieli szkół początkowych wydelegowani zostali na koszt miasta pp. Władysław Rybczyński i Adela Kukawczyńska Na wyjazd trzeciej nauczycielki p. Cecylji Zielińskiej wyasygnował sejmik powiatowy 1.800 mk. Ponieważ suma ta jest niewystarczającą, inspekter szkolny zwrócił się o jej dopełnienie.

Z Będzina na koszt miasta wyjechali pp. Aleksander Cieśliński i Syma Lewiówna (żydówka)

— **„Kupiec".** Nr. 23 czasopisma kupiecko przemysłowego „Kupiec", wychodzącego w Poznaniu, zawiera następujące artykuły: „Czyśmy bogaci" Edw. Dutlingera, Ustawy spółki: Hurtownia Związkowa, oraz bogaty dział wiadomości bieżących z zakresu przemysłu i handlu. Adres redakcji i administracji: Poznań, ulica Butelska Nr. 10

— **Koncert „Lutni".** W niedzielę, dnia 15 b. m. odbędzie się wielki koncert „Lutni" ze współudziałem nieznanych w Sosnowcu warszawskich artystów.

— **Teatr Zimowy.** Dziś wieczorem i jutro po południu doborowy zespół teatru im. Juljusza Słowackiego z Krakowa wykona najnowszy dramat Gabrjeli Zapolskiej p. t. „Carewicz".

— **Teatr Ludowy.** Jutro, w sobotę, wodewil w 5-ciu aktach ze śpiewami i tańcami p. t. „Trójka hultajska". W niedzielę obraz sceniczny w 8 odsłonach p. t. „Rinaldo Rinaldini".

— **Z kino-teatrów.** Dziś i dni następnych w „Zaciszu" wystawiony jest obraz, zasługujący w zupełności na miano arcydzieła sztuki kinematograficznej. Wspaniały ten dramat nosi

„Cud w klasztorze” czyli skrucha grzesznicy.

„Kino-oaza demonstruje obecnie nad wyraz interesujący dramat kryminalny ze złotej serji „Nordisk” p. t. „Hotel Paradyz”, W roli głównej słynna z urody i talentu Ebba Thomsen.

Z Dąbrowy.

O polski stan posiadania.

Komisja, powołana do obmyślenia środków, zapobiegających przechodzeniu realności miejskich w ręce niepolskie, w dn. 2 b. m. odbyła posiedzenie, na którem powzięto następujące uchwały:

1) Zredagować i rozpowszechnić w najszerszych kołach społeczeństwa w Zagłębiu odezwę, zawierającą: a) odwołanie się do patrjotyzmu polskiego społeczeństwa, aby wszelkimi sposobami i środkami przeciwdziałało przechodzeniu realności w ręce niepolskie; b) przedstawienie grozy położenia, wynikającego ze sprzedaży ojczystego zagona lub rodzinnej strzechy polskiej żywiołom obcym; c) wreszcie ostrzeżenie, że wszelkie jednostki, wyzbywające się lekkomyślnie stanu posiadania na rzecz żywiołów obcych, będą stawiane pod pręgierz polskiej opinji publicznej za pomocą prasy narodowej.

2) Zwrócić się do Zarządu Związku Miast w Warszawie, zarządów większych miast, niektórych banków i Tow. Kredytowych w Królestwie Polskiem z inicjatywą utworzenia, możliwie jak najprędzej, pewnej instytucji finansowej, któraby mogłaby udzielać gminom miejskim pożyczek długoterminowych w gotówce.

3) Wejść w ściślejsze porozumienie z miejscowem Stow. Właścicieli Nieruchomości w sprawach: a) intensywniejszej działalności i reklamy w pośrednictwie lokaty kapitałów i sprzedaży nieruchomości; b) zorganizowania pomocy prawnej dla właścicieli nieruchomości przy tem stowarzyszeniu; c) zwrócenia się wspólnie do miejscowego Komitetu Ratunkowego z propozycją zorganizowania i otwarcia, jeżeli to możliwe, składu materjałów budowlanych przy tym komitecie.

4) Poczynić starania w celu uruchomienia dawnej gminnej kasy pożyczkowo-oszczędnościowej, albo też otworzyć specjalny dział udzielania pożyczek długoterminowych właścicielom nieruchomości przy m. Tow. Wzajem. Kredytu lub Dąbrowskiej kasie pożyczkowo oszczędnościowej.

5) Przyjęto do wiadomości z wielkiem uznaniem oświadczenie p. Fr. Omiljanowskiego, że ogół rzemieślników chrześcjan miasta Dąbrowy, którzy pojmując doniosłość omawianej sprawy i mając na uwadze ciężkie położenie zagrożonych właścicieli nieruchomości, zgodziliby się zebrać w gronie swojem znaczniejszy kapitał i wpłacić go do mającej powstać kasy, lecz za odpowiedniem zabezpieczeniem na nieruchomościach.

Podczas dyskusji wyjaśniło się, że udzielenie takiego zabezpieczenia, gwarantującego całkowicie pewność lokaty jest możliwe.

Z Będzina.

+ **Nabożeństwa.** Dziś w dniu świątecznym Niepokalanego Poczęcia N. M. P., oraz dnia następnego w niedzielę w tutejszym kościele porządek nabożeństw następujący: prymarja o g. 7, msze św o 8 i pół i 9 m. 15, suma o 11 i nieszpory o 3 i pół. po poł.

+ **Rewizja w komisji aprowizacyjnej.** Przed kilkoma dniami informowaliśmy o odniesieniu się zarządu komisji aprowizacyjnej dla ludności chrześcjańskiej do magistratu, w celu wydelegowania specjalnej komisji dla dokonania rewizji działalności komitetu. Burmistrz p. Rypp powołał do przeprowadzenia rewizji komisję złożoną z osób następujących: p. Kassowskiego adw. przysięgłego, St. Trennera urzędnika magistratu, St. Rucińskiego, właściciela składu wyrobów żelaznych, Bereszko, zarządzającego Towarzystwem [illegible]wo-Oszczędnościowym i Izy[illegible]rcarza kupca. W środę komi[illegible]ystąpiła do wykonania przyjętych na siebie obowiązków, wobec czego wszelkie czynności w biurze oraz wydawanie produktów z magazynu wstrzymano. Społeczeństwo z niecierpliwością wyczekuje rezultatu, lecz winno się ono uzbroić w cierpliwość, gdyż skrupulatniejsze przeprowadzenie kontroli zajmie sporo czasu.

+ **Ceny spadają!** Pasek w handlu hurtowym poczyna się rwać. Kawa herbata i cygara — rzecz nie do wiary! — spadły w cenie o 50 procent! Sprzedawcy detaliczni, jak dotychczas towary sprzedają po cenach dawnych, widocznie czują w powietrzu rychłą zmianę!

+ **Brak porcji żywnościowych.** Gdzie porcje? Ogół bezustannie trapi urzędników, zajmujących się sprzedażą produktów w komitetach. dopytując się o należne porcje cukru i kaszy. Interesanci otrzymują zazwyczaj odpowiedź, iż porcje od kilku dni ładują się w Sosnowcu. „Ładowanie” to trwa co kolwiek za długo, wszak za kilka dni nadchodzi termin zakupu porcji na drugą połowę miesiąca.

+ **Cała rodzina w szpitalu.** We wtorek przy ul. Modrzejowskiej Nr. 42 skonstatowano, iż cała rodzina składająca się z sześciu osób chorą jest na tyfus plamisty, chorych bezzwłocznie ulokowano w szpitalu chorób zaraźliwych. Podobny objaw zasłabnięcia całej rodziny jest pierwszym wypadkiem.

+ **Slizgawica.** Każdy prawie chodnik w mieście obfituje w ślizgawki. Chłopcy, korzystając ze śniegu wyślizgują pewne przestrzenie. Podobne ślizgawki chodnikowe stanowią niebezpieczną pułapkę dla przechodniów. Dodać należy, iż odpowiednie czynniki bezpieczeństwa publicznego, mało zwracają uwagi na bezpieczeństwo miejsc wyznaczonych dla komunikacji pieszej, gospodarze domów również obojętnie patrzą na ślizgawki przed ich posesjami, a o wypadek nie trudno.

+ **Losowanie Obligacji miasta Będzina.** W dniu 30 listopada 1917 r. w biurze magistratu miasta Będzina w obecności zaproszonych obywateli miasta odbyło się losowanie amortyzacyjne stu sztuk 6% obligacji miejskich na ogólną sumę 5000 rb.

Wylosowane zostały następujące numery: 2, 10, 13, 21, 26, 27, 28, 32, 37, 39, 40, 43, 45, 54, 55, 59, 61, 62, 64, 70, 71, 73, 75, 80, 87, 88, 90, 94, 103, 109, 115, 117, 118, 120, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 130, 133, 137, 147, 152, 159, 163, 172, 174, 190, 201, 204, 209, 211, 213, 227, 228, 231, 232, 233, 237, 240, 246, 247, 248, 253, 255, 274, 275, 287, 289, 295, 309, 318, 320, 322, 323, 325, 327, 332, 333, 338, 339, 340, 345, 346, 351, 354, 360, 362, 367, 368, 376, 377, 378, 385, 386, 392, 397, 399.

Z chwili.

Jesienny liść zerwany z drzewa, podrywany wiatrem, uderzył lekko w szybę, za którą siedział mądry podrabinek Josel i rozmyślał nad znikomościami świata.

— Rabi Natanie, oby imię twe wymawiane było ze czcią do końca świata — rzekł uległy podrabinek — powiedz mi, co będzie za rok, gdy jesienny wiatr znów będzie miotał liśćmi zżółkłymi...

Rabi Natan zamyślił się, podrapał się pod jarmułką, wreszcie z powagą odrzekł;

— Ty, Josele, będziesz podrabinkiem, liść będzie fruwał w powietrzu.

— Mądre twe słowa, rabi Natanie — rzekł Josel — lecz czy lud żydowski wróci do Palestyny, do świętego Jeruzalem.

— Pamiętaj Joselu — rzekł chmurnie rabi — lud żydowski stamtąd tylko wychodził, stąd go wypędzano. Przez rok tutejsze goje nie nabiorą jeszcze tej siły, by nas wypędzić, a więc za rok będziesz znów patrzył na liść drzewa niewoli, jak wiatr go podrzuca..

Umilkł rabi. — Milczał podrabinek, lecz po chwili znów pytał:

— Rabi, czy te goje nas kiedy stąd wypędzą?

Długo milczał rabi, snać pytanie to głęboko go zafrasowało, wreszcie rzekł:

— Jahwe może wszystko dopuścić.

— Więc wówczas wrócilibyśmy do ziemi ojców naszych?..

— Może tam, może gdzieind iej..

— Więc goje — szepnął podrabinek?..

— Te goje, są nasze goje, delikatne goje, oni od nas uczą się bardzo dużo, a jak się nauczą, to oni pójdą do innych, a my tu zostaniemy..

Radośnie zaświeciły oczy podrabinka, poweselało oblicze rabi Natana.

— A czego się już „nasze goje” nauczyli z dumą pytał podrabinek?

Pobłażliwie wydął wargi mądry rabi i rzucił pytanie:

— Co ty robisz, Josel, jak ciebie co gryzie pod koszulą?..

— Drapię się.

— A jak cię jeszcze gryzie?..

— Jeszcze się drapię..,

— A jak cię cały dzień gryzie?..

— To ja się cały dzień drapię — odpowiedział zdziwiony podrabinek, że go o to mądry rabin pyta.

— Tego widzisz i „nasze goje” już się prawie nauczyli. Dawniej jak goja gryzło, to on szukał, łapał i...

Wejście Priłuckiego i Hirszhorna przerwało Natanowi mądrą przypowieść,

Speaker

Sprawozdanie Koła Ligi Kobiet

z kwesty tygodniowej na rzecz legjonistów internowanych w Szczypiornie.

Dochód z kinematografu

za bilety	mk. 216		
naddatki	„ 16,50		kr. 4
za programy	„ 6,25		
naddatki	„ 8.35	rb 1	kr. 3
razem	mk. 247, 0	rb. 1	kr. 7

Dochód ze sprzedaży rabatowej mk. 129,20, rb. 8,15.

P. Janowi Zawadzkiemu właścicielowi kinematografu w teatrze zimowym za ofiarę 50 proc. od dochodu brutto, oraz sklepom za sprzedaż rabatową składamy serdeczne podziękowanie. 2395

Dr. K. Suchodolski

wyjechał

powróci d. 24 grudnia.

2375

M. Przemyski

Farbiarnia i Pralnia Chemiczna

Sosnowiec—Pogoń,
ul. Nowopogońska Nr. 18.

Sosnowiec—Sielce,
ul. Kręta 1.

(Wejście z ul. Mostowej 7 obok Parku Sieleckiego)
Wykonanie robót szybkie i dokładne.

- OD SUCHOT -

umiera więcej ludzi, niż od wszystkich innych chorób. Każdy więc, kto cierpi na **kaszel, bronchit, chrypkę, zaflegmienie płuc,** powinien natychmiast zabrać się do leczenia, aby zapobiedz groźnemu niebezpieczeństwu — **suchotom.**

Najniezawodniejszym środkiem na wszystkie choroby płucne okazał się, podług opinji poważnych lekarzy **FAGOSOL.** 2172

Po użyciu Fagosolu w krótkim już czasie ginie kaszel, wzmaga się apetyt i chory nabiera ciała.

Sposób użycia przy każdym flakonie. Żądać w aptekach i składach aptecznych.

Towarzystwo Akcyjne Elektrowni Sosnowieckiej,

zwraca uwagę Sz. Odbiorcom na poniższe:

1) dopuszczanie osób postronnych do aparatów, jako to. liczników, bezpieczników pod plombą etc., jest niedozwolone: jedynie personel Elektrowni, inkasenci i monterzy, mający odpowiednie legitymacje, mają wolny dostęp do powyższych aparatów.

2) dla uskutecznienia poprawek, które zostały wskazane podczas rewizji urządzeń elektrycznych, Odbiorcy winni sami ze swej strony zwracać się do biur instalacyjnych, mających upoważnienie Elektrowni do wykonania robót instalacyjnych, mianowicie: J. Antonowicz, Sosnowiec, Małachowskiego 20, E Cyzmer, Dąbrowa, Szosowa 2, W. Domański, Sosnowiec, Wiejska 17, T. Gurtzman, Sosnowiec, Starososnowiecka 10, H. Godlewski, Sosnowiec, Wiejska 20, J. Goldfeld, Będzin, A. Horowicz, Sosnowiec, Modrzejowska 29, J. Ingster, Sosnowiec, Główna 18, F. Omiljanowski, Dąbrowa, Szosowa 7, St. Pawlicki, Sielce, Kaliska 28, Powszechne Towarzystwo Elektryczne, Sosnowiec, Warszawska 6, Polskie Zakłady Elektrotechniczne „Siemens", Polski Związek Zawodowy Elektromonterów, Sosnowiec, Marjacka, H. Rettman, Będzin, Słowiańska 8, B. Swięcicki Sosnowiec, Nowa, E. Wocko, Dąbrowa. Dębniki, dom własny, J. Wójcikowski, Będzin, Słowiańska 48,

Jednocześnie Towarzystwo Akcyjne Elektrowni Sosnowieckiej podaje do wiadomości Sz. Odbiorców, że dla wykonania wszelkiego rodzaju poprawek w instalacjach (oprócz poprawek przy licznikach i przy bezpiecznikach pod plombą) nie delegowało i delegować nie będzie ze swej strony monterów tak swoich, jak i prywatnych i przestrzega Odbiorców przed osobnikami, którzy rzekomo przez Towarzystwo zostali przysłani dla uskutecznienia powyższych poprawek.

Młodszego buchaltera

z dobrą znajomością języka niemieckiego

poszukuje

poważna firma przemysłowa w Sosnowcu.

Zgłoszenia z życiorysem i podaniem żądanego wynagrodzenia do Administracji „Kurjera Zagłębia" pod „BUCHALTER". 2381

FABRYKA ROWEROW

Stanisława Krzywańskiego,

BĘDZIN, Słowiańska 8,

Oddział w Dąbrowie, ul. 3-go Maja 9.

Poleca: rowery nowe i używane, wszelkie części i przybory, hurtowo i detalicznie; reperacje; przerabia i odnawia rowery najbardziej zniszczone po cenach nizkich. Reperacja maszyn do szycia i gramofonów. 2133

— — — **Cenniki na żądanie** — — —

Klamry do włosów sklejam własnym wynalazkiem.

Korzystajcie z konkurencji optycznej

Na składzie:
szkła Zeisa Punktal
powiekszające pole widzenia,
oprawki „Kosma"
oraz wszelkie przybory optyczne znanych firm.

OPTYK
J. Manela
Sosnowiec, Modrzejowska 1.

Dobieranie szkieł ściśle pg. recept

Zlecenia podł. recept pp. Okulistów.

2287

Urząd pośrednictwa pracy w Sosnowcu

1700

ulica Deblińska Nr. 11 (Iwangrodzka)

ma zajęcie

dla: kucharek, służących, do wszystkiego, oraz potrzebuje dziewcząt do fabryki za granicę.

Wielką ilość robotników na drogi żelazne do Królestwa Polskiego i Kurlandji zarobek marek 1,80 do 2,60 i całe utrzymanie z pomieszkaniem. Także murarzy i robotników budowlanych i parobek do koni, oraz potrzeba 3 fryzjerów Polaków.

Tamże poszukują pracy w kraju.

szwaczki, praczki, dziewczęta do wszystkiego i do dzieci, kucharki, inżynier.

DROBNE OGŁOSZENIA

LOSY

Rady Głównej Opiekuńczej wymieniam oraz sprzedaję do 5 klasy. Wiadomość „Kurjer". 1780-5-1

Skórki królicze

wyprawiam, kupuję niewyprawione, ulica Trzeciego Maja 10, Molicki, 2390

Czapki

rogatywki, poznanianki, sportowe. Pończochy owijaki sportowe. Molicki ul. Trzeciego Maja 10. 2390

Potrzebny stróż

Starososnowiecka 34. 2399

Do wynajęcia

od 1-go stycznia 3 pokoje i kuchnia na I-em piętrze ze wszelkiemi wygodami oraz pojedyncze pokoje. Starososnowiecka 68. 2497-3-1

Pianino

żyrandol elektryczny, szafę, komodę, kredensik stoły, krzesła, buty wyżymaczkę, różne rzeczy wysprzedaje, Towarowa 9 mieszkanie 3. 2398

Mieszkanie

do wynajęcia od stycznia 1918 r. 4 pokoje od frontu z kuchnią, wodociągiem i światłem elektrycznem. Ulica Starososnowiecka Nr: 14 2493 2-1

Pokój wynajmę

przy rodzinie, Kołłątaja 3, m. 4. 2387

Młoda panienka

znająca dobrze szycie i krój poszukuje jakiegokolwiek zajęcia. Chętnie do towarzystwa dzieci. Wiadomość „Kurjer". 2389

Zaginęły

karta żywnościowa, oraz zaświadczenie, wydane Janowi Bańka przez kopalnię „Hr. Renard". 2386

Poszukuje się

fisharmonji. Wiadomość w „Kurjerze". 2385

Pies wyżeł

przybłąkał się. Wiadomość kopalnia „Adela" w Łagiszy. 2391

Do biura fabrycznego

potrzebna natychmiast rutynowana biuralistka, obznajmiona z rachunkowością, władająca w słowie i piśmie polskim i niemieckim z kilkoletnią praktyką biurową. Oferty wraz z życiorysem, odpisami świadectw do Administracji pod „Towarzystwo Akcyjne". 2382

Kupię

żywe rybki (kiełbiki, płotki) po 10 fenigów. Wistehube. 2379

Kupię

firanki do okien w dobrym stanie. Zgłoszenia „Kurjer". 2380

2 wieprzki

zaginęły dnia 4 grudnia. Odprowadzić za nagrodą. Starososn. Nr. 68, II-e piętro. 2378

Kupię

500 szt. drzewek owocowych. Wiadomość „Kurjer" 2374

Przybłąkały

się 2 wieprzki, do odebrania za zwrotem kosztów. Ul. Wiejska Nr. 5. 2376

Pianino

sprzedam, Kołłątaja 6. Stróż wskaże. 2368

Kupię

futro damskie z pokryciem lub bez. Zgłoszenia w „Kurjerze". 2365

Kino-Oaza

vis á vis dworca kolejowego.

OD WTORKU 4 DO WTORKU 11 GRUDNIA 1917 r.

HOTEL PARADYZ

Dramat kryminalny w 6-ciu olbrzymich częściach ze złotej serji „Nordisk"

z wszechświatową sławą **Ebbą Thomsen.**

Ceny miejsc podwyższone

Muzyka ściśle zastosowana do obrazu.

Początek punktualnie: w dni powszednie o 6-ej w niedziele i święta o 2-ej po południu.

2122

Kino-Sfinks

w Sosnowcu.

2359

PREMJERA! Od wtorku 4-go do 10 grudnia. **SENSACJA!**

Obraz monopolowy! Najgłębsze zagadnienie naukowe porusza słynny obraz z serji „Zemsta krwi" p. t.

„SZKIELET"

Denerwująca tragedja w 6 częściach, odegrana przez pierwszorzędnych artystów teatrów berlińs. W rolach głównych: Ellen Richter primadonna teatru królewsk. w Berlinie oraz Hans Mühlhofer.

Obrazy poszczególne: 1) W pracowni uczonego, 2) Kora Gabor w fabryce cygar, 3) Na scenie kabaret, 4) Pokusa, 5) Morderstwo w pałacu, 6) Widma.

2 Atrakcje! Nad program. 2 Atrakcje!

Znany Warszawski humorysta **REDEN**

— — wypowie monologi aktualne! — —

Powrót Antka z wojny. Nad grobem paskarza. Połusztanikow i Szansonistka.

Sketsch ze śpiewami i tańcami wykonają Redenowie.

Ceny podwyższone: Loże 3.50, I miejsce 2 mk. II miejsce 1.50, III miejsce 1.20.

Redaktor odpowiedzialny JÓZEF OSKOLSKI. Wydawca ANTONI MAZURKIEWICZ. Drukarnia „KURJERA ZAGŁĘBIA" ul. Deblińska Nr.
Za pozwoleniem Cenzury Niemieckiej.